

Izabela KARSKA

Akademia Po Godzinach w Wadowicach
– Wadowice w Akademii Po Godzinach

Pomysł edukacji ustawicznej i pozazawodowego rozwoju dorosłych, jaki zrodził się we Francji w latach 70. XX w., bardzo szybko zyskał sympatyków w wielu krajach i szybko też przyjął się w Polsce. Wyrazem działań poprawiających funkcjonowanie seniorów w społeczeństwie oraz przeciwdziałających ich wykluczeniu stały się Uniwersytety Trzeciego Wieku i funkcjonujące w ich obrębie koła zainteresowań czy akademie hobbystów. Wraz ze wzrostem liczby osób przechodzących na emeryturę, również w społeczności Wadowic, coraz bardziej uwidoczniła się potrzeba stworzenia też dla nich, specjalnej oferty związanej z kulturą, nauką i aktywnością społeczną. Pomimo, że wśród adresatów spektakli, koncertów, spotkań czy festiwali organizowanych przez Wadowickie Centrum Kultury zawsze seniorzy byli obecni, to jednak wydarzenia te nie do końca dawały im możliwość pełniejszej integracji we własnym gronie. Zainteresowanie tych osób aktywnym udziałem w kulturze, chęć dalszego uczenia się i rozwijania zainteresowań, skłoniła do opracowania nowej propozycji kulturalno-edukacyjnej o nazwie Akademia Po Godzinach (APG).

Podstawom tworzenia Akademii przyświecała idea wykładów organizowanych w Uniwersytetach Trzeciego Wieku, głównym zaś celem było nie tylko integrowanie środowiska, ale też jego zaktywizowanie do samodzielnego działania i korzystania z już istniejącej oferty Wadowickiego Centrum Kultury. Jesienią 2009 r. rozpoczął się pierwszy cykl wykładów, których w sezonie akademickim 2009/2010 odbyło się 9. Comiesięczne spotkania miały, i mają nadal, charakter popularnonaukowych prelekcji, którym niejednokrotnie towarzyszą ciekawe dyskusje, pokazy filmów, zdjęć czy eksponatów. Tak było podczas jednego z wykładów młodych archeologów Marcina Paternogi i Anny Kraszewskiej, współpracujących z prof. Pawłem Valde-Nowakiem przy badaniach wykopaliskowych w czaszy zbiornika wodnego w Świnnej Porębie. Tematyka spotkań jest zróżnicowana, a słuchacze mogą mieć wpływ na to kto będzie gościem i co będzie przedmiotem kolejnych wykładów.

Patronat nad tym projektem objęła Polska Akademia Umiejętności w Krakowie, której przedstawicielem i pomostem z krakowskim środowiskiem naukowym stał się prof. Stefan W. Alexandrowicz. To jego wykład pt. „Duże zwierzęta z niedawnej przeszłości. Nosorożce ze Staruni i ich wadowicki kuzyn” otworzył pierwszy rok działalności APG i zgromadził kilkudziesięciu słuchaczy.

Podczas kolejnych miesięcy wykłady wygłosiło wielu naukowców i ludzi kultury reprezentujących różne dziedziny: nauki społeczne (prof. Andrzej Zoll „Społeczeństwo obywatelskie”, dr Barbara Kocur-Wolak „Mechanizmy perswazji w reklamie”, „Nowe media, a przemiany obyczajowe”), medycyna (prof. Zbigniew Chłap „Misje humanitarne Lekarzy Nadziei na Kresach Płd. Wschodnich i Afryce”, prof. Krzysztof Śladek „Rola edukacji w leczeniu astmy i chorób obturacyjnych”), etnografia (prof. Jan Machnik „O kurhanach ukraińskich”, dr Stanisława Trebunia-Staszal „Oblicza mody w stroju górali podhalańskich”,

„O nowotarskich i zakopiańskich góralach – rzut oka na dawne czasy”, Janina Pietruszka „Kultura tradycyjna i folklor Małopolski”, sztuka (dr Izabela Trzcńska „Wyobrażenie świata w sztuce renesansowej”, O. Hieronim Kreis OSB, benedyktyn „Tyniecka ikebana – świecznik na stół Wigilii Bożego Narodzenia”), geologia (dr Witold Alexandrowicz „Ile trwają 2 minuty – Człowiek w historii Ziemi”), historia (prof. Stanisław Niciejka „Magia Kresów”, Maciej Miezan „Jak zbudowano miasto idealne, czyli architektura Nowej Huty”, „Dwory i pałace – nieznanne oblicze Nowej Huty”, Zbigniew Świąch „Między królewską klątwą, a wawelskim Czakramem – niezwykle tajemnice historii”, „Niezwykłe losy Władysława III Warneńczyka”, Roksana Szczęch „Wokół zamachu na Jana Pawła II”).

Największym zainteresowaniem cieszyły się spotkania historyczne, spośród których szczególnie ciekawymi dla słuchaczy okazały się te poświęcone dziejom lokalnym. Na prośbę uczestników powstał w Akademii Po Godzinach odrębny cykl spotkań, odbywających się co 2-3 miesiące, a poświęconych właśnie dawnym Wadowicom. Nieocenionym źródłem wiedzy o przeszłości regionu, miasta i obyczajowości jego mieszkańców były wystąpienia rodzimych historyków: dra Tomasza Graffa, dra Konrada Meusa, dra Tomasza Ratajczaka czy Marcina Witkowskiego. W nurcie tych spotkań odbyło się kilka prelekcji: dra Tomasza Graffa „O wadowiczaniech znanych i nieznanych w XIV – XVI w.”, dra Andrzeja Kobosa „Gawęda o dawnych Wadowicach”, dra Tomasza Ratajczaka „Wadowickie książki religijne i quasi – religijne w XIX w. i I poł. XX w.”, dra Konrad Meusa „Dziedzictwo galicyjskie Wadowic – wczoraj, dziś, jutro” oraz Marcina Witkowskiego „Wśród zbójników i rycerzy Księstwa Oświęcimskiego i Zatorskiego”. Wszystkie te spotkania adresowane były nie tylko do emerytów, ale też do młodszych słuchaczy Akademii, poto by przybliżyć im, znaną dotąd wąskiemu gronu specjalistów, ciekawą i nierzadko burzliwą przeszłość miasta.

Pomysł wykładów w Akademii Po Godzinach znalazł już stałe grono swoich sympatyków, a po dwóch latach działalności dał podstawy do rozszerzenia zakresu zajęć kulturalno-edukacyjnych, tak by umożliwić jeszcze bardziej aktywny udział osób zainteresowanych. Jesienią 2011 r. powstał Klub Aktywnego Popołudnia (KAP), którego częścią spotkań teoretycznych pozostała Akademia Po Godzinach, a nowym elementem były i są zajęcia warsztatowe. Wśród nich seniorzy mogą korzystać z zajęć ruchowych przy muzyce „GIBON”, warsztatów komputerowych „ENTER SENIOR” oraz zajęć z języka angielskiego na dwóch poziomach zaawansowania. Osoby uprawiające Nordic Walking mogą się przyłączyć do „Klubu Włóczykija”, w którym organizowane są pokazy instruktażowe. Z kolei spotkania towarzyskie umożliwia Klub Seniora, działający w formule kawiarenki. Propozycją spędzenia czasu w gronie nowych znajomych są też warsztaty psychologiczne „Poznaj siebie” i warsztaty kinezylogii edukacyjnej usprawniające pamięć pod nazwą „Gimnastyka mózgu”. W ramach działań Klubu Aktywnego Popołudnia odbywają się również, otwarte nie tylko dla seniorów, okolicznościowe zabawy taneczne, kursy tańca i inne zajęcia warsztatowe, takie jak ceramika czy tkactwo artystyczne.

Obserwując rosnącą z roku na rok liczbę osób korzystających z programów APG i KAP (w 2008/2009 r. – 78 osób, 2009/2010 r. – 260 osób, 2010/2011 r. – 188 osób, 2011/2012 r. – 350 osób), organizatorzy dostrzegają, że oferta ta odpowiada ich potrzebom. Chcąc wykorzystać potencjał wiedzy i doświadczenia tych osób Wadowickie Centrum Kultury zachęca do dzielenia się nim przy animacji

wszelkich działań kulturalnych. W myśl zasady otwartości na nowe pomysły, zaprasza wszystkich zainteresowanych rozwijaniem idei Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wadowicach do współtworzenia oferty kolejnych edycji zajęć. Będzie to doskonała okazja do ściślejszej integracji, dzielenia się swoimi umiejętnościami, a także forma upowszechniania mody na aktywność w jesieni życia.